

Sak 6 .9. april 1926: Skattesak vedr Peder og Sven Klovning om etterligning for den del av inntekten som er unndratt beskatning. Enstemmig vedtas å forlange dobbel skatt + 5 % rente for unndratt beløp, samt tiltalt og straffet. Peder og Sven er tilspurt om de vil betale sin skatt, men dertil svarer de bestemt nei.

Den vanskelige saken

2.oktober 1934-Karmsund herredsrett:

- 46 vitner.
- 31 av de fra Sira, hvorav flere fra "kvinnestyret".
- "Sirafjord" går ekstratur med vitner.

⇒ Utsira kommune er stevnet av Sven og Peder Klovning med krav om erstatning i anledning den kredittsvekkelse en utpanting fra kommunen har påført brødrene Klovning.

"DEN VIDLØFTIGE
SKATTESAK FRA UTSIRA"

En kommunal utpanting av Svend Klovning ble i februar 1932 underkjent i Bergen Overrett og kommunen måtte betale saksomkostninger. I neste omgang, oktober 1934, saksøkte brødrene Klovning kommunen og ville ha erstatning. Retten fant at "Utsira herredskommune frifinnes". "Der hadde vært nogenlunde rimelig grunn til saksanlegg" og kommunen ble derfor heller ikke tilkjent saksomkostninger. Saken i 1934 er av interesse i forhold til kvinnestyret, da mange av de var vitner.

I sin tid var det også kvinnestyret som i sin sak nr 6 i 1926 enstemmig vedtok å straffeligne brødrene og anmelde forholdet til påtalemyndighetene! Saken herjet Utsira i 9 år. Den har utvilsomt kunnet hatt betydning både for valget av kvinnestyret og alvoret/konfliktnivået som kvinnene faktisk måtte administrere.

Skattesaken stammer fra inntektsårene 1916-1923, men brødrene Klovning mente at det alt i 1912 ble dannet en forening som skulle motarbeide brødrene, uten suksess. I 1925 bød det seg så en anledning "da man angivelig fant at de hadde unndradd bankinnskudd fra beskatning". På denne tiden ble kvinnevalget en realitet. "På en eller annen måte ble brødrene beskylt for å være de som var årsak til valget og der blev enda en anledning til å komme dem til livs". Brødrene ansåg seg forfulgte av kvinneherredstyret som de mente ville ta hevn for at de ble innvalgt.

KVINNENE VAR IKKE UAKTSOMME

"Retten kan imidlertid ikke finne at der fra dets side er utvist sådan uaktsomhet at der på den kan grunnes erstatningsansvar i denne sak. Herredstyrets behandling finnes helt forsvarlig".

"Det er mulig at ordføreren kan ha misforstått de opplysninger ordføreren i Skåre og lensmannsfullmektigen har gitt henne, men hun har dog forsøkt å orientere seg i og rådført sig med folk hvem hun måtte regne for å være kyndige."

Rasmus Pedersen (Høidal) vitner at han hadde vært med på å velge kvinneherredstyret

Gina Bendiksen forklarte at man hadde gjort det i saken som man så for rettest.

Adv Årstad: Det var ikke nogen hevsnakt mot Klovning da?

-Nei, jeg hadde ingenting å hevne mig for. Vi mente det var rett det vi gjorde, og ordføreren konfererte med folk som forstod sig på slike saker. Har De sagt at "det (etterligningen) fikk de (Klovningene) for at de satte oss kvinner inn i herredstyret? -Nei.

Kaia Kvalvik forklarte at ordføreren hadde konferert med Johan Steinsnes, daværende ordfører i Skåre og lensmann Gard og vi gikk, sa vidnet, frem på den måte som disse hadde sagt. Beslutningen om etterligning og oversendelse av saken til påtalemyndighetene var enstemmig.

Adv Årstad: Det var ikke utenforliggende hensyn som innvirket på Deres beslutning da, f. eks ønske om å hevne dere på Klovning? - Nei.

Adv Årstad: Var det så at dere kvinnelige medlemmer i herredstyre var forarget for kvinnevalget?

Aasa Helgesen. - Forarget var vel litt sterkt, men det var jo rart. Vi var jo det første kvinnelige herrestyre i landet.

Var omligningen en hevsnakt? -Slettes ikke.

Etterligningen var altså saklig begrunnet?

Ja, selvsagt.

Hvad var hensikten i å få valgt et kvinnelig herredstyre? -Det var sagt at vi skulde få omvalg.

Det er sagt at Gina Bendiksen skulde ha uttalt i herredstyret at der kunde være mange kvinner som gjerne vilde være i herredstyret og dessuten at brødr. Klovning skulde ha hatt en finger med i valget. Er Gina Beniiksen en spøkefull kvinne? - Ja, snur hun den siden til så-

Var det ikke alvorlige møter i kvinneherredstyret? - Jo.

Dere kunde vel ikke alltid være alvorlige under møtene? -Å nei da.

Johan Adolf Ellingsen (Adolf Høien):

-Det har alltid vært en maktkamp der ute hos oss. Og der blev i sin tid drevet en livlig agitasjon ved kommunevalgene for ikke å få skattesaken bilagt. Stod Klovningene bak kvinnevalget? -Ja, både de og andre.

"Jeg stemte selv på kvinnene" Svend Klovning

Tomine Sandve forklarte at alle var med på beslutningene om etterligning.